

Motion till riksdagen 2025/26:4038

av Anders Ådahl m.fl. (C)

med anledning av prop. 2025/26:158 Hela Sverige ska fungera – politik för starkare landsbygder

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en ny, samlad och mer ambitiös reformagenda för landsbygderna bör tas fram och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att mer makt, mandat och resurser ska decentraliseras i syfte att stärka lokalt beslutsfattande och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återkomma med en förbättrad statlig service, kraftfulla satsningar på landsbygdens infrastruktur och åtgärder som stärker landsbygdskommuner med svag skattekraft och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Regeringen har återkommande betonat landsbygdens betydelse för Sveriges sammanhållning, totalförvar och konkurrenskraft. Men i praktiken har politiken under mandatperioden präglats av bristande reformkraft och neddragningar som försvagat förutsättningarna för boende och företag på landsbygderna.

Stängningar av lokala servicekontor, avsaknaden av verkliga regelförenklingar och oklara besked kring energiförsörjning och skogspolitik har skapat betydande osäkerhet. Förtroendet för statens närvaro i hela landet har försvagats. För Centerpartiet är det avgörande att landsbygderna ges stabila spelregler, närvarande myndigheter och rättvisa förutsättningar. Det har regeringen inte säkerställt.

Centerpartiet välkomnar förslaget om att förtydliga regionernas samrådsskyldighet gentemot civilsamhället och utbildningsaktörer. Det är en rimlig och viktig justering.

Men det är också propositionens enda konkreta lagändring. I övrigt består dokumentet huvudsakligen av beskrivningar av nulägesituationen och sammanställningar av redan beslutade eller aviserade åtgärder. Det saknas alltifrån satsningar på vägar, järnväg, kollektivtrafik och bredbandsutbyggnad till reformer som stärker landsbygdskommunernas ekonomiska förutsättningar.

Att regeringen betonar ett ”underifrånperspektiv” är positivt men blir ihåligt när propositionen inte innehåller några verktyg som faktiskt flyttar makt eller resurser till lokalsamhällen, kommuner och regioner.

En verklig reformagenda måste innehålla konkreta verktyg för lokal utveckling. I kontrast till regeringens passivitet har Centerpartiet i partimotion 2025/26:3185 Livskraft och framtidstro på Sveriges landsbygder presenterat just en sådan agenda, med kraftfulla förslag för kompetensförsörjning, infrastruktur, företagsklimat och service i hela landet. Ett centralt inslag i en sådan agenda är att de värden som skapas lokalt också ska stanna lokalt. När el produceras, mineraler bryts och naturresurser brukas går i dag en opropor-tionerligt stor del av vinsterna till statskassan, medan lokalsamhället får bära kostnaderna. Vi föreslår därför en regionalisering av skattebaserna, där fastighetsskatten från elproducerande anläggningar och intäkter från mineralavgifter i högre grad tillfaller de kommuner där verksamheten bedrivs. Det är den typen av strukturreformer som skapar rättvisa förutsättningar, stärker kommunernas ekonomi och ökar den lokala framtidstron.

Sveriges landsbygder står inför avgörande utmaningar: kompetensförsörjning, service, infrastruktur, kapitalförsörjning, energiomställning och förutsättningar för företagande. Det kräver en politik som genomför de nödvändiga investeringarna, sätter de långsiktiga spelreglerna och som litar på den kraft som går att åstadkomma genom en dynamisk och decentraliserad styrning. Tyvärr är regeringens proposition en redovisning – inte en reformagenda. Centerpartiet menar att denna passivitet riskerar att hämma utvecklingen i stora delar av landet. Centerpartiet föreslår därför att regeringen återkommer till Riksdagen med

- större landsbygdssatsningar på infrastruktur, service, innovation och företagande
- en decentraliseringsreform som ger kommuner och lokalsamhällen mer inflytande
- en tydlig och långsiktig politik för energi, jord- och skogsbruk
- förstärkta förutsättningar för lokalt ägande och samarbete
- en nationell strategi med mätbara mål för hur landsbygdernas utvecklingskraft ska stärkas.

Landsbygdernas utveckling avgör Sveriges utveckling. Denna proposition ger inte landsbygden de verktyg eller resurser som krävs. Regeringen saknar såväl reformkraft som en sammanhållen strategi. Därför föreslår Centerpartiet att riksdagen ger regeringen i uppdrag att återkomma med en mer ambitiös och handlingsinriktad politik.

Anders Ådahl (C)

Rickard Nordin (C)

Helena Lindahl (C)

Ulrika Liljeberg (C)

Catarina Deremar (C)

Ulrika Heie (C)

Stina Larsson (C)

Anders Karlsson (C)

Daniel Bäckström (C)

Madeleine Atlas (C)